

АНОТАЦІЯ

Плетена О. О. Конспірологічний роман в українській та американській літературах початку ХХІ сторіччя: жанрова типологія. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.

Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 03 Гуманітарні науки за спеціальністю 035 Філологія. – Херсонський державний університет; ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», Івано-Франківськ, 2021.

У дисертації досліджено жанрову типологію конспірологічного роману та його модифікації у художніх доробках сучасних письменників (Д. Брауна, В. Єшкілева, Дж. Роллінса та ін.).

Наукова новизна роботи зумовлена як постановкою проблеми, так і одержаними результатами. У дисертації вперше здійснено зіставно-типологічне дослідження українського й американського конспірологічного роману як парадигмального, що має спільні, відмінні та варіативні ознаки. Уперше в українській американістиці проаналізовано автометаописи й художні тексти Дж. Роллінса, які дотепер не були предметом спеціального фахового дослідження; вперше твори В. Єшкілева співставлено з конспірологічними романами американських письменників. Уперше обґрунтовано жанровий інваріант конспірологічного роману; окреслено модель жанрової типології конспірологічної формули. Уточнено жанрову специфіку конспірологічного роману серед інших форм авантюрно-пригодницької літератури. Доведено, що конспірологічний роман як формульний балансує між масовою словесністю й поліжанровою структурою постмодерністського роману та має специфічні риси в різнонаціональних літературах. Набула подальшого осмислення проблема «перетину кордонів» між елітарним і масовим, фактуальним та фікційним у літературному процесі початку ХХІ ст.

Типологічне дослідження конспірологічного роману фокусується на виявленні подібностей, аналогій і відмінностей літературних явищ та контекстів, у яких вони перебувають. Компаративна концепція зіставлення конспірологічної формули української та американської літератур початку ХХІ ст. охоплює такі спільні чинники: кроскультурну жанрову природу «глобально популярної» (С. Дюрінг) формули, її функціональну й тематичну подібність; наявність спільного структурного зразка – жанрового прототипу, яким є «денбраунівський» роман; імплікацію концептів теорії змови як транскультурного дискурсу, що є наративною та міфотворчою основою для «художньої конспірології»; загальний синхронний контекст; аналогічні комунікативно-рецептивні авторські стратегії.

Студіювання структурно-семантичних параметрів конспірологічного дискурсу засвідчило актуальність проблеми та її розширення у масовій культурі. Виявлено такі риси конспірологічної ментальності, як-от: міфотворчість, параноїдальність, апокаліптичність світосприйняття; віра у «втаємничену» реальність, криптоісторію; неможливість / небажання носія конспірологічної свідомості відокремлювати фактуальне від фікційного, що пов'язано з недовірою до різного роду інституцій; цікавість до сенсацій тощо. Доведено «взаємоперетікання» конспірологічних мотивів і сюжетів із масмедіа в популярну літературу й навпаки.

У роботі окреслено стратегії жанрової типологізації конспірологічного роману, визначення яких зорієнтовано на принципи компаративної генології. Релевантним предметові нашого дослідження вважаємо комунікативно-рецептивний підхід у поєднанні з традиційними науковими парадигмами. Опертя на ідеї жанрової традиції («пам'ять жанру»), на когнітивні теорії родинної подібності, на теорію прототипів дало змогу розгорнути жанрову типологію конспірологічної формули. Вона є компромісною між «суворими» традиційними класифікаціями та розмитими сутнісними ознаками жанру в теорії родинної подібності. «Мережі подібностей» «без берегів» запобігає базовий конструкт – жанровий інваріант, що виконує функції «основного

ядра» (“hard core”). Зіставлення романів В. Єшкілєва та Дж. Роллінса з прототипом – конспірологічним романом Д. Брауна – дає змогу простежити видозміни жанрової парадигми конспірологічного роману в українській та американській літературах.

У структурі жанрового інваріанта окреслено три складові: 1) план змісту, 2) план структури, 3) план сприйняття (за Н. Лейдерманом). За першою позицією виокремлено спільний комплекс усталених мотивів як конспірологічних, так і суто літературних чи міфопоетичних, перекодованих у ключі теорії змови. У плані структури визначено домінанту – часопросторову організацію твору, до якої входять сюжет, система характеристик, відзначених «конспірологічною» специфікою. Спільним для досліджуваних творів є квест-хронотоп, що містить об’єкт (сакральний артефакт чи ідеї), суб’єкт (квестор) і предикат (багаторівневий лабіринт, який долає квестор, щоб досягти бажаного). Сюжетотвірні константи конспірологічного роману *таємниця – змова – розслідування* як цілеспрямований пошук, тобто квест, створюють фікційну реальність твору.

Квест-хронотоп актуалізує рецептивний аспект («план сприйняття») конспірологічного роману, що сприяє ідентифікації читача з героями, підвищує цікавість до твору, встановлює ігрові відносини між автором і читачем, оскільки завдяки пошуку вони разом ідуть до істини. Рецептивні функції жанру демонструють його двоплановість як інтерпретаційної моделі та маркера комунікативних відносин у системі *автор – текст – читач*. Рецептивний аспект (план сприйняття) є інкорпорованим як у план змісту, так і в план структури, що також є спільною рисою конспірологічного роману як кроскультурного.

Унаслідок дискурсивного аналізу проблеми концептуалізовано дефініцію конспірологічного роману (розширене її формулювання подано у висновках). Це гібридний жанр масової літератури, генетично пов’язаний із формульною «літературою таємниці», позначений рисами постмодерністської поетики (поліжанровість, релятивізм, міфологізація,

фікційність, наративізація історії тощо). Попри жанрові трансформації, конспірологічний роман зберігає специфіку жанру, оприявнену через глобальну таємницю (конспірологічний міф), специфічного героя, квест-хронотоп, що структурують наратив твору.

«Денбраунівський» конспірологічний роман виступає прототипом (генотипом, зразком) родинної подібності цих творів за такими спільними параметрами: 1) поліжанровість, 2) мотивна структура твору, 3) часопросторова організація (сюжет, персонажі, вставні конструкції), 4) рецептивний аспект жанру, 5) риси постмодерністської поетики (перепишування / перечитування історії, сакральних подій, інтертекстуальні перегуки, інтермедіальна техніка (топографічні, релігійні, культурологічні екфразиси, застосування колажу, оніричного дискурсу тощо)). Однак оприявнення інваріантних рис не заступає індивідуально-авторських і національних модифікацій.

У дисертації доведено, що жанрову поліфонію конспірологічної формули створюють контамінація, інверсія, взаємне перегруповання / накладання, трансформація старих та нових жанрів «літератури таємниці» (Дж. Кавелті), до яких додаються елементи інших жанрових парадигм – фентезі, релігійної утопії та ін. Типологічне зіставлення конспірологічного роману Дж. Роллінса та В. Єшкілева з «денбраунівським» прототипом дає змогу виокремити (поряд із спільними й варіативними ознаками) жанрову домінанту кожного з них: релігійно-культурологічну в Д. Брауна, авантюрно-пригодницьку в Дж. Роллінса, містико-міфологічну у В. Єшкілева. Жанрова домінанта оприявнює модифікації у генологічній парадигмі конспірологічного роману.

У роботі окреслено мотивний комплекс досліджуваних творів. Унаслідок типологічного зіставлення виокремлено низку схожих мотивів і образів, серед яких головну роль у створенні конспірологічного міфу відводиться мотиву пошуку Святого Граалю. Усі названі автори зберігають аксіологічну та семантичну сутність цієї міфологеми. Семантика Святого

Грааля, що може інтерпретуватися як збереження таємниці, художньо втілюється в артефакті (історичні документи, магічний камінь, канопа з таємними ліками). Однак є різниця в авторських інтерпретаціях. Д. Браун орієнтується на генеалогічну лінію крові Ісуса Христа і Його нащадків; Дж. Роллінс трансформує кельтський міф про чудодійну силу зілля із магічного котла жерців-друїдів; для В. Єшкілева Святим Граалем є гнозис – містичне знання українського жрецтва. Порівняльний аналіз інших мотивів та образів комплексу також засвідчує схожі та відмінні риси, що оприявнює модифікації на тематично-змістових рівнях.

У часопросторовій локації творів Д. Брауна, Дж. Роллінса і В. Єшкілева перетинаються два важливі аспекти конспірологічного дискурсу, що обумовлюють його двоїстість: 1) час і простір Історії, коли зародилась змова; 2) сучасна наративна структура – розкриття змови проти істини. Квест-хронотоп творів має структуру стадій сюжету та містить цілеспрямовану діяльність функціональних персонажів. Шлях до мети квесту постає як лабіринт. Інваріантні за місцем у структурі художнього цілого, лабіринти різняться семантикою та прийомами створення. У романах Д. Брауна лабіринт інтелектуальний, подолання його потребує розгадування складних символів, загадок, ребусів, алюзій; у романах Дж. Роллінса – тяжіє до сюжетних схем авантюрного роману, тому у створенні лабіринту переважають прийоми саспенсу та літературного екшену. Від «денбраунівського» прототипу квест-хронотоп і концепт лабіринту в романі В. Єшкілева відрізняються тим, що у них головну роль відіграє не акційний компонент, а «ментальні мандри», містико-міфологічна спрямованість до езотеричної істини. Лабіринт виступає символом Всесвіту і духовного буття.

Отже, квест-хронотоп, призначення якого – розгадування сакральних, а часом і профанних таємниць шляхом проходження лабіринту (культурологічного, акціонального, конспірологічного, символічного, езотеричного тощо), є інваріантною рисою конспірологічного роману. Однак

на відміну від його американського варіанта, зануреного переважно у глобальний релігійно-історичний контекст або сучасність, у В. Єшкілева домінує чітка орієнтація на осягнення коренів національної ідентичності через містично-філософську інтерпретацію історичних подій та духовного буття нації як у сивій давнині, так і в сучасності. Хоча це не виключає глобального контексту змови як константи його конспірологічного роману, бо змова точиться між Західними та Східними марками проти відродження духовного первня України. Феномен «містичного як жанровий чинник» (І. Качуровський) маркує національну ідентичність роману В. Єшкілева. Отже, можемо констатувати доместикування конспірологічного роману В. Єшкілевим, надання йому яскравої національної та індивідуально-авторської своєрідності.

Спільним для американського й українського конспірологічного роману є новий тип персонажів, що існують у світі, де «предметом змови є конструювання реальності» (Л. Болтанські). Художня реальність конспірологічного роману балансує між фікційністю та фактуальністю й не підлягає перевірці на достовірність. Принципова неверифікованість теорії змови, що покладена в основу творів, додає їй особливої привабливості в очах носіїв конспірологічної свідомості як у позалітературній дійсності, так і в рецепції жанру.

Конспірологічний роман, як і вся масова література, є літературою для читачів, які диктують свої правила гри. Конвенційність жанрів масової літератури, до яких належить конспірологічний роман, надає авторам широкі можливості «догодити» реципієнтові. На тлі досить схожих прийомів, що забезпечують родинну подібність зразків конспірологічного роману, виявлено аналогічність комунікативно-рецептивних стратегій. Схожими і варіативними є культуртрегерська функція творів, елементи ескейпізму, самоідентифікація реципієнта з персонажами тощо. Можливість проживати не своє життя, що виступає своєрідним компенсаторським механізмом, створює для читача «зону комфорту». Конспірологічний роман сприяє

інтелектуалізації реципієнта і, відповідно, підвищенню його самооцінки завдяки застосуванню у редукованому вигляді сучасних наукових теорій, що є усталеним прийомом текстотворення. Наявність специфічних прийомів напруги (саспенсу), динамічність сюжету, гра з читачем також є спільними і варіативними рисами українського та американського конспірологічного роману.

Отже, слід констатувати, що жанрова типологія конспірологічного роману в українській та американській літературах початку ХХІ сторіччя, розгорнута на ідеях когнітивної теорії прототипів та «основного ядра» (жанрового інваріанта), уможливила концептуалізацію таких його парадигмальних видів: конспірологічний релігійно-культурологічний роман (Ден Браун); конспірологічний авантюрно-пригодницький роман (Джеймс Роллінс); конспірологічний містико-міфологічний роман, конспірологічний історико-міфологічний роман із елементами містики (Володимир Єшкілев). Репрезентована класифікація існує за принципом «відкритого каталогу», однак «основне ядро» (жанровий інваріант) обмежує входження у родинну подібність таких творів «змішаних жанрів», що не мають належної кількості прототипічних ознак.

Ключові слова: компаративний аналіз, типологія, традиція, рецепція, дискурс, структура, жанровий інваріант, модифікація, національна ідентичність, масова література, свій / чужий, міфопоетика, роман, жанр, українська література.

ABSTRACT

Pletena O. O. Conspiracy Novel in Ukrainian and American Literature of the early XXI century: a Genre Typology. – Qualifying scientific work on the rights of the manuscript.

Thesis for a Doctor of Philosophy Degree, Field of study 03 Humanities, Speciality 035 Philology. – Kherson State University; State Higher Educational Institution “Vasyl Stefanyk Precarpathian National University”, Ivano-Frankivsk, 2021.

The thesis research is devoted to the study of the genre typology of the conspiracy novel and its modifications in the literary works of modern writers (D. Brown, V. Yeshkiliev, J. Rollins, etc.).

The scientific novelty of the thesis is due to both the problem statement and the results obtained. For the first time, a comparative-typological study of the Ukrainian and American conspiracy novel as a paradigm with common, different, and variable features is carried out in the thesis. Auto meta descriptions and literary texts by J. Rollins, which have not been the subject of a special professional study yet, are first analysed in the the Ukrainian American studies; for the first time V. Yeshkiliev’s works are compared with conspiracy novels by American writers. First, the genre invariant of the conspiracy novel is substantiated; the model of the genre typology of the conspiracy formula is outlined. The genre specifics of the conspiracy novel are specified among other forms of adventure literature. It is proved that the conspiracy novel as a formula balances between mass literature and the poly-genre structure of the postmodernist novel and has specific features in multinational literature. The problem of “crossing borders” between elitist and mass, factual and fictional in the literary process of the early XXI century has been further examined.

The typological research of the conspiracy novel focuses on identifying the similarities, analogies, and differences of the literary phenomena and contexts in

which they exist. A comparative concept of comparing the conspiracy formula of Ukrainian and American literature of the early XXI century covers the following common factors: the cross-cultural genre nature of the “globally popular” (S. Dühning) formula, its functional and thematic similarity; the presence of a common structural pattern — a genre prototype, which is a “Dan Brown’s novel”; the implication of the concepts of conspiracy theory as a transcultural discourse, which is the narrative and myth-making basis for “literary conspiracy”; general synchronous context; similar communicative-receptive authorial strategies.

The study of structural and semantic parameters of conspiracy discourse proves the urgency of the problem and its expansion in the field of mass culture. The investigation revealed such features of the conspiratorial mentality as myth-making, paranoia, apocalyptic worldview; belief in “hidden” reality, cryptohistory; inability / unwillingness of the carrier of conspiracy consciousness to separate the factual from the fictional, which is associated with distrust of various institutions; interest in sensations, etc. The “diffusion” of conspiracy motives and plots from the mass media to popular literature and vice versa is proved.

The thesis outlines the genre typology strategies of the conspiracy novel, the definition of which is focused on the principles of comparative genealogy. The communicative-receptive approach in combination with traditional scientific paradigms turned out to be relevant to the subject of our research. Reliance on the ideas of the genre tradition (“memory of the genre”), on cognitive theories of family-resemblance, the theory of prototypes made it possible to develop the genre typology of the conspiracy formula. It is a compromise between “strict” traditional classifications and blurred essential features of the genre in the theory of family-resemblance. The “network of similarities” “without borders” is prevented by the basic construct – a genre invariant that performs the functions of the “hard core”. Comparing the novels by V. Yeshkiliev and J. Rollins with the prototype – a conspiracy novel by D. Brown – allows us to trace the changes in the genre paradigm of the conspiracy novel in Ukrainian and American literature.

The structure of the genre invariant outlines three components: 1) the plane of content, 2) the plane of structure, 3) the plane of perception (according to N. Leiderman). According to the first component, a common set of established motives, both conspiratorial and purely literary or mythopoetic, transcoded into the keys of conspiracy theory, were mentioned. In terms of structure, the dominant is defined – the space-time organization (the setting) of the work, including the plot, the system of characters marked by the “conspiratorial” specifics. Common to the works under study is a quest-chronotope, which contains an object (a sacred artefact or ideas), a subject (a quaestor) and a predicate (a multi-level labyrinth which the quaestor overcomes to achieve the desired outcome). The plot-forming constants of the conspiracy novel are *mystery – conspiracy – investigation* as a purposeful search, i.e., a quest, create a fictional reality of the work.

Quest-chronotope recognizes the receptive aspect (“the plane of perception”) of the conspiracy novel that helps to identify the reader with the characters, increases interest in the work, establishes a game relationship between the author and the reader, as they go together to the truth due to the search. The receptive functions of the genre demonstrate its duality as an interpretive model and a marker of communicative relations in the *author – text – reader* system. The receptive aspect (the plane of perception) is incorporated into both the plane of content and the plane of structure, which is also a common feature of the conspiracy novel as a cross-cultural one.

As a result of the discursive analysis of the problem, the definition of the conspiracy novel is conceptualized (its expanded formulation is given in the conclusions). It is a hybrid genre of mass literature, genetically related to the formula “literature of mystery”, marked by the features of postmodern poetics (poly-genre, relativism, mythologization, fiction, narrativization of history, etc.). Despite the genre transformations, the conspiracy novel retains the specifics of the genre, revealed through a global secret (a conspiracy myth), a specific hero, a quest-chronotope, which present the narrative of the work as a structure.

“Dan Brown’s conspiracy novel” is a prototype (genotype, sample) of the family-resemblance of these works by the following common characteristics: 1) poly-genre, 2) motive structure of the work, 3) space-time organization (plot, characters, insert constructions), 4) receptive aspect of the genre, 5) features of postmodern poetics, re-writing / re-reading of history, sacred events, intertextual echoes, intermediate technique (topographic, religious, cultural ekphrases, application of collage, oneiric discourse, etc.) However, the manifestation of invariant features does not replace individual-authorial and national modifications.

In the thesis we prove that genre polyphony of conspiracy formula is created by contamination, inversion, mutual regrouping / overlapping (or superposition), transformation of old and new genres of “literature of mystery” (J. Cawelti), to which elements of other genre paradigms are added – fantasy, religious utopia and others. The typological comparison of the conspiracy novel by J. Rollins and V. Yeshkiliev with Dan Brown’s prototype makes it possible to single out (along with common and variable features) the genre dominant of each of them: the religio-mystical one – in D. Brown’s works, the adventure one – in J. Rollin’s works, the mystico-mythological one – in V. Yeshkiliev’s works. The genre dominant reveals modifications in the genealogical paradigm of the conspiracy novel.

The motive complex of researched literary works is outlined in the thesis. As a result of the typological comparison, a number of similar motifs and images have been identified, among which the main role in creating a conspiracy myth is given to the motif of searching for the Holy Grail. All these authors preserve the axiological and semantic essence of this mythologeme. The semantics of the Holy Grail, which can be interpreted as keeping a secret, is artistically embodied in an artefact (historical documents, a magic stone, a canopy with secret medicines). However, there is a difference in the authorial interpretations. D. Brown focuses on the genealogical line of the blood of Jesus Christ and His descendants; J. Rollins transforms the Celtic myth of the miraculous power of the potion from the magic cauldron of the Druid; for V. Yeshkiliev the Holy Grail is gnosis – a mystical

knowledge of the Ukrainian priesthood. Comparative analysis of other motives and images of the complex also shows similarities and differences that reveals the modifications at the thematic and semantic levels.

There is an intersection of two important aspects of conspiratorial discourse in the space-time location of D. Brown's, J. Rollins' and V. Yeshkiliev's works, which determine their duality: 1) the time and space of History, when the conspiracy occurred; 2) modern narrative structure – the disclosure of a conspiracy against the Truth. The quest-chronotope of works has a structure of the plot stages and contains purposeful activity of functional characters. The way to understand the quest is to solve a labyrinth. The labyrinths are invariant by place in the structure of the artistic whole, but they differ in semantics and methods of creation. In D. Brown's novels the labyrinth is intellectual, overcoming it requires solving complex symbols, riddles, rebuses, allusions; in the novels by J. Rollins, it tends to the plot schemes of the adventure novel, so the creation of the labyrinth is dominated by the techniques of suspense and literary action. The quest chronotope and the concept of the labyrinth in V. Yeshkiliev's novel differ from the "Dan Brown's prototype" in that their main role is played not by the action component, but by "mental journeys, mystical and mythological orientation to esoteric truth. The labyrinth is a symbol of the universe and spiritual being.

Thus, the quest-chronotope, the purpose of which is to unravel sacred and sometimes profane mysteries by passing through a labyrinth (culturological, actional, conspiracy, symbolic, esoteric etc.), is an invariant feature of the conspiracy novel. However, in contrast to his American version, immersed mainly in the global religio-historical context or modernity, Yeshkiliev's novel is characterized by the domination of a clear focus on understanding the roots of national identity through the mystical and philosophical interpretation of historical events and the spiritual existence of the nation in ancient times, modern times and future perspective. Though this does not exclude the global context of the conspiracy as a constant of his conspiracy novel, because the conspiracy takes place between Western and Eastern marks against the revival of the spiritual

primacy of Ukraine. Thus, the phenomenon of “the mystical as a genre factor” (I. Kachurovsky) marks the national identity of V. Yeshkiliev’s novel. Thus, we can state the domestication of the conspiracy novel by V. Yeshkiliev, which gave it a bright national and individual authors identity.

The common feature of the American and Ukrainian conspiracy novels is a new type of characters in a world where “the object of conspiracy is the construction of reality” (L. Boltanski). The artistic reality of the conspiracy novel balances between the fiction and factuality and is not a subject to verification. The fundamental unverifiability of conspiracy theories, which is a core plot of the works, gives it a special attractiveness in the eyes of those who carry the consciousness, both in non-fiction reality and in the genre reception.

A conspiracy novel, like all mass literature, is the literature for readers who dictate their rules of the game. The conventionality of mass literature genres, including the conspiracy novel, gives the authors ample opportunity to “please” the recipient. Against the background of quite similar techniques that ensure the family-resemblance of the conspiracy novel, the similarity of its communicative-receptive strategies is revealed. Similar and variable features are the cultural function of the works, elements of escapism, self-identification of the recipient with the characters and so on. The opportunity to live not one’s own life, which acts as a kind of compensatory mechanism, creating a “comfort zone” for the reader. The conspiracy novel contributes to the intellectualization of the recipient and, accordingly, increase his self-esteem through the reduction of modern scientific theories, which is a well-established method of text production. The presence of specific methods of tension (suspense), the dynamics of the plot, the game with the reader, are also common and variable features of the Ukrainian and American conspiracy novel.

Thus, it should be noted, that the genre typology of the conspiracy novel in Ukrainian and American literature of the early XXI century, developed on the ideas of cognitive theory of prototypes and the “hard core” (genre invariant), allowed conceptualization of such paradigmatic types as conspiracy religio-artistic

novel (D. Brown); conspiracy adventure novel (J. Rollins); conspiracy mystico-mythological novel, conspiracy historico-mythological novel with elements of mysticism (V. Yeshkiliev). The represented classification exists on the principle of “an open catalogue”, but the “hard core” (genre invariant) limits such works that do not have a certain number of prototype features to enter into the family-resemblance of “mixed genres”.

Key words: comparative analysis, typology, tradition, reception, discourse, structure, genre invariant, modification, national identity, mass literature, native / foreign, mythopoetics, novel, genre, Ukrainian literature.

СПИСОК ПУБЛІКАЦІЙ ЗДОБУВАЧА ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

Наукові праці, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації:

1. Плетена О. О. Структурні параметри конспірологічного дискурсу у міжкультурній комунікації. *Південний архів. Філологічні науки*. Херсон, 2018. Вип. 72(2). С. 133–136.
URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pafn_2018_72%282%29__33
2. Плетена О. О. Конспірологічний детектив як постмодерністська жанрова форма. *Південний архів. Філологічні науки*. Херсон, 2018. Вип. 74. С. 144–148. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pafn_2018_74_32
3. Плетена О. О. Конспірологічний роман як кроскультурне явище у контексті масової літератури кінця XX – початку XXI століття. *Spheres of Culture*. Lublin: Maria Curie-Sklodowska University, 2019. Vol. XVIII. P. 162–169. URL: https://www.academia.edu/45090788/Sphere_2019_V
4. Плетена О. О. Авторефлексія Дж. Роллінса й конспірологічний роман: точки перетину. *Південний архів. Філологічні науки*. Херсон, 2020. Вип. 81. С. 47–53. URL: <https://pa.journal.kspu.edu/index.php/pa/article/view/623>
5. Плетена О. О. Жанровий інваріант конспірологічного роману. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «Філологія»*. Харків, 2020. Вип. 85. С. 36–42.
URL: <https://periodicals.karazin.ua/philology/article/view/16008>

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

6. Плетена О. О. Категорія «лабіринт» у художній структурі роману Дена Брауна «Код да Вінчі». *Сучасні наукові дослідження представників філологічних наук та їхній вплив на розвиток мови та літератури: матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Львів, 10-11 квіт. 2015 р. Львів: ГО «Наукова філологічна організація "ЛОГОС"», 2015. С. 50–53.*

7. Плетена О. О. «Культурологічний лабіринт» у романі Дена Брауна «Код да Вінчі». *Масова література: проблема інтерпретації, змісту та форми* : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Миколаїв, 16-17 жовт. 2015 р., Миколаїв : МНУ імені В. О. Сухомлинського, 2015. С. 116–119.
8. Плетеная Е. А. Квестовая структура пространственно-временного лабиринта в романе Дж. Роллинса «Ключ Судного дня». *Мировая литература глазами современной молодежи* : сборник материалов междунар. студ. науч.-практ. конф., г. Магнитогорск, 25 нояб. 2016 г. Магнитогорск : Изд-во Магнитогорск. гос. техн. ун-та им. Г. И. Носова, 2016. С. 328–332.
9. Плетена О. О. Роман В. Єшкілева «Богиня і Консультант» в українському літературознавчому дискурсі кін. ХХ – поч. ХХІ ст. *Філологічна освіта: компетентнісна парадигма* : матеріали міжнар. наук.-практ. заочної інтернет-конф., м. Миколаїв, 15 листоп. 2019 р. Миколаїв : МНУ імені В. О. Сухомлинського, 2019. С. 127–129.